

TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASI (1)

Dr. Öğr. Üyesi Barış TEKSOY

Türk Vatandaşlığının Kazanılması

TVK m.5: «Türk vatandaşlığı, doğumla veya sonradan kazanılır.»

1) Türk Vatandaşlığının Doğumla Kazanılması

a) Soy Bağı (Kan Esası)

b) Doğum Yeri (Toprak Esası)

2) Türk Vatandaşlığının Sonradan Kazanılması

a) Yetkili Makam Kararı ile kazanma

(Olağan, İstisnaî, Evlenme, Yeniden Kazanma)

b) Evlât Edinilme yoluyla kazanma

c) Seçme Hakkı yoluyla kazanma

TÜRK VATANDAŞLIĞININ DOĞUMLA KAZANILMASI

- Kanundan doğar, kanun gereği kazanılır, başka bir işleme ya da karara gerek yoktur.
- Kendiliğinden kazanılır ve doğum anından itibaren hüküm ifade eder. (TVK m. 6)
  - (?) Sonradan beyan edilen doğum (Yön. m.8-10)
  - (!) TVK Ek Madde 1 «Saklı nüfus»
- Doğumla kazanmada iki seçenek vardır:
  - a) Soy Bağı Esası (Kan Esası – *ius sanguinis*)
  - b) Doğum Yeri Esası (Toprak Esası – *ius soli*)

Soy Bağı Esasına Göre Kazanma (TVK m.7/1)

Evlilik birliği içerisinde doğum:

«Türkiye içinde veya dışında Türk vatandaşı ana veya babadan evlilik birliği içinde doğan ocuk Türk vatandaşıdır.»

- Doğum yerinin önemi yoktur.
- Kişi ile ana veya babası arasında bir soy bağı ilişkisinin kurulması gerekir. (Evlilik birliği, başka bir şarta ihtiyaç duyulmaksızın, bunu hem ana hem baba için sağlar)
- Ana veya babanın doğum anında Türk vatandaşı olması gerekir.

Soy Bağı Esasına Göre Kazanma (TVK m.7/2)

Evlilik birliği dışında doğum-1:

«Türk vatandaşı ana ve yabancı babadan evlilik birliği dışında doğan ocuk Türk vatandaşıdır.»

- Doğum yerinin önemi yoktur.
- Kişi ile ana arasında bir soy bağı ilişkisi, doğumla kendiliğinden kurulmuştur.
- Ananın doğum anında Türk vatandaşı olması gerekir.

Soy Bağı Esasına Göre Kazanma (TVK m.7/3) (Yn. 7/4)

Evlilik birliği dışında doğum-2:

«Türk vatandaşı baba ve yabancı anadan evlilik birliği dışında doğan ocuk ise soy bağı kurulmasını sağlayan usul ve esasların yerine getirilmesi halinde Türk vatandaşlığını kazanır.»

- Doğum yerinin önemi yoktur.
- Kişi ile baba arasında bir soy bağı ilişkisi, doğumla kendiliğinden kurulamamaktadır. Evlilik olmadığı için babalık karinesi işlemez. Bu nedenle öncelikle soy bağının hukuken kurulması gerekir.
- Babanın doğum anında Türk vatandaşı olması gerekir.

Doğum Yeri Esasına Göre Kazanma (TVK m.8)

«Türkiye'de doğan ve yabancı ana ve babasından dolayı doğumla herhangi bir ülkenin vatandaşlığını kazanamayan çocuk, doğumdan itibaren Türk vatandaşıdır.»

- Vatansızlığı önleme amacı taşır.
- Türkiye'de doğmuş olmalıdır. (Bulunmuş çocuklar için-f.2: Türkiye'de bulunmuş çocuk aksi sabit olmadıkça Türkiye'de doğmuş sayılır.)
- Ana veya babasından herhangi birisinden doğumla vatandaşlık kazanıyorsa bu hüküm uygulanamaz.

(!) Ne olursa kazanamaz? (Yön. m.11/1)

TÜRK VATANDAŞLIĞININ SONRADAN KAZANILMASI

1) Yetkili Makam Kararı ile Kazanma

- Genel Yol (Olağan Telsik)
- İstisnaî Yol (Olağanüstü Telsik)
- Evlenme Yoluyla
- Yeniden Kazanma

2) Evlât Edinilme Yoluyla Kazanma

3) Seçme Hakkı Yoluyla Kazanma

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma

Unsurları: (TVK m.10/1)

- 1- Başvuran kişinin iradesi
- 2- Şartları yerine getirme (ilgi unsuru)
- 3- Yetkili makamın iradesi (Türk hukukunda İçişleri Bakanlığı veya istisnaî olarak Cumhurbaşkanlığı)

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma

Hukuksal niteliği:

A) «Lütuf» görüşü: Egemenlik, devletin takdir yetkisi-hükümet tasarrufu (hikmet-i hükümet)

B) «Hak» görüşü: Egemenlik, kuralları belirleme, hukuk devleti, idarenin takdir yetkisinin denetlenebilirliği

(?) Türk hukuku:

- TVK m. 10/1 c.2
- AY m.2 ve m.125
- Yargı uygulaması

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma- Genel Yol (TVK m.11)

Başvuru için aranan şartlar:

- 1- Ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak
- 2- En az 5 yıl kesintisiz ikamet
- 3- Türkiye'de yerleşme kararını göstermek
- 4- Genel sağlık bakımından tehlike olmaması
- 5- İyi ahlâk sahibi olmak
- 6- Yeteri kadar Türkçe konuşabilmek
- 7- Yeterli gelir veya mesleğe sahip olmak
- 8- Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel olmaması

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma- Genel Yol (TVK m.11)

- Başvuru için aranan şartları taşıyor olmak, vatandaşlığın kazanılmasında kişiye mutlak bir hak sağlamaz. İçişleri Bakanlığı karar verir.
- 1) Ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak: Millî hukukuna göre tayin edilir. (Vatansız ise Türk hukukuna göre)
- 2) 5 yıl kesintisiz ikamet: Başvuru tarihinden geriye doğru. Sürenin hesaplanması: TVK m.15
«Yasal olarak Türkiye’de oturmak»
«Toplam 12 ayı geçmemek üzere Türkiye dışında bulunabilir.»

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma- Genel Yol (TVK m.11)

- 3) Yerleşme niyetini davranışları ile teyit:

Yön. m 15/1-c (örnek olarak sayılmıştır)

- 4) Genel sağlık bakımından tehlikeli bir hastalığının olmaması: (Yön. m.17/1-e)

(?) En az 5 yıldır ikamet eden yabancı (YUKK m.15)

- 5) İyi ahlâk sahibi olmak:

Yön. m.15/1-d ,m.16/2-ç

Kim araştıracak? Yön. m. 18/1-b

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma- Genel Yol (TVK m.11)

- 6) Yeteri kadar Türkçe konuşabilmek:

Yönetmelik m.15/1-e: «Toplumsal yaşama uyum sağlayabilecek kadar Türkçe konuşabilmek»
(Vatandaşlık Başvuru İnceleme Komisyonu mülâkatı ile tespit edilir.)

- 7) Yeterli gelir veya mesleğe sahip olmak:

Kendisi + bakmakla yükümlü olduğu kişiler için

Yönetmelik m. 17/1-f: Çalışma izni, vergi levhası, başvuru sahibinin birinci derece yakınlarının vereceği taahhütname veya benzeri belge

Yetkili Makam Kararı ile Kazanma- Genel Yol (TVK m.11)

- 8) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunmama:

Emniyet soruşturması, Emniyet ve MİT arşiv araştırması, Komisyon tarafından kamu görevlileri aracılığıyla soruşturma (Yönetmelik m.72/1)

Yönetmelik m. 72/5: milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil eden hallere örnekler

(!) Genel Yol ile kazanmada yetkili makam: İçişleri Bakanlığı